

Utlåtande 2012:17 RVIII (Dnr 328-1296/2011)

Strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2011-2015

Förslag från kulturnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2011-2015 godkänns, bilaga 2.

Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt anför följande.

Ärendet

Kommuner är enligt bibliotekslagen skyldiga att anta planer för sin biblioteksverksamhet. Förslaget ersätter befintlig plan "Bibliotek i rörelse – en strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2006-2010". Planen omfattar biblioteksverksamhet inom kulturförvaltningen samt stadens skol- och gymnasiebibliotek.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden samt Bromma, Enskede-Årsta-Vantörs, Farsta, Hägersten-Liljeholmens, Hässelby-Vällingby, Kungsholmens, Norrmalms, Rinkeby-Kista, Skarpnäcks, Skärholmens, Spånga-Tensta, Södermalms, Älvsjö och Östermalms stadsdelsnämnder.

Södermalms stadsdelsnämnd har inte inkommit med något svar.

Stadsledningskontoret anser att den föreslagna biblioteksplanen ligger i linje med kommunfullmäktiges riktlinjer för verksamheten så som framställs i

budgeten för 2011-2013 men vill poängtera att det är viktigt att ta tillvara de samlade resurser som utgörs av folkbiblioteken och skolbiblioteken.

Utbildningsnämnden är i huvudsak positiv men anser att det behövs kompletteringar avseende skolbibliotekens roll och utveckling.

Bromma stadsdelsnämnd anser att det är betydelsefullt att den mobila verksamheten i form av biblioteksbussar bevaras och utvecklas, som ett komplement till annan verksamhet, genom att aktivt söka upp barn och äldre som av olika skäl kan ha svårt att röra sig inom stadsdelen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att förslaget till strategisk plan för biblioteken är bra men att planen bör kompletteras med att samarbetet med förskolorna bör utvecklas.

Farsta stadsdelsnämnd bedömer att den föreslagna planen väl kommer att möta bibliotekens behov.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att det är positivt att öppettider anpassas till människors vardag och ser även positivt på att biblioteken samutnyttjas mer genom att fungera som mötesplatser för flera aktörer. I takt med att staden växer ökar även behoven av fler bibliotek.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att planen väl anger riktlinjer för en innovativ framtid för biblioteksverksamheten i en växande stad.

Kungsholmens stadsdelsnämnd vill särskilt lyfta fram att det är angeläget hur olika målgrupper, t.ex. funktionshindrade och äldre, ska nås med mobil verksamhet.

Norrmalms stadsdelsnämnd är positiv till den föreslagna planen i sin helhet.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att den nya biblioteksplanen är väl genomtänkt och att planen utgör en bra grund att utgå ifrån då det gäller bibliotekens utveckling och anpassning till nya medier under de fem närmaste åren samt betonar vikten av den roll biblioteket spelar.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att den strategiska planen för biblioteken är både mångsidig och innovativ. Stadsdelsnämnden framhäver vikten av väl utbildad bibliotekspersonal samt att biblioteken är öppna också en del kvällar och helger.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att även skolbibliotekens roll och utveckling bör tas med i planen och påpekar att det är viktigt att biblioteken ligger i framkant när det gäller modern teknik.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd är i huvudsak positiv till planen. Ambitionen att vara ett internationellt bibliotek med böcker på originalspråk och över-sätta från andra kulturer och språkvärldar än den vanliga svenska eller anglo-

saxiska är en viktig del. Biblioteken bör vara öppna när stockholmarna har tid att besöka dem.

Älvsjö stadsdelsnämnd är positiv till den föreslagna biblioteksplanen och vill särskilt framhålla vikten av att det finns tillgång till publika datorer på biblioteken.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att formuleringar som avspeglar intentioner och ambitioner riktade mot förskolan bör skrivas in i uppföljande verksamhetsplaner om det inte skrivs in i planen.

Mina synpunkter

Bibliotek är en oumbärlig del av Sveriges bildningshistoria och böcker och bibliotek är en av hörnstenarna i Stockholms stads kulturpolitik. Staden har de senaste åren gjort stora satsningar i biblioteken och bibliotekens infrastruktur. Den nya biblioteksplanen kommer att ersätta "Bibliotek i rörelse – en strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2006-2010". För att betona kontinuiteten med den tidigare planen har den nya biblioteksplanen för nästkommande femårsperiod samma rubrik: "Bibliotek i rörelse". I den nya biblioteksplanen slås det fast att den mobila verksamheten i form av biblioteksbussar ska utvecklas som ett komplement till annan verksamhet, genom att aktivt söka upp barn och äldre som av olika skäl kan ha svårt att röra sig över staden. Detta ligger helt i linje med ambitionen att föra biblioteken närmare stockholmarna.

Planen förtydligar i sin helhet bibliotekens uppgift i arbetet med att nå Stockholms stads vision 2030, om en innovativ och växande, mångsidig och upplevelserik stad som är medborgarnas Stockholm. Värt att framhålla är exempelvis att planen slår fast vikten av litteratur på andra språk än svenska och från andra kulturer än de västerländska för att möta behoven hos Stockholms alltmer mångspråkiga befolkning. Det är också positivt att planen tar upp att biblioteken ska erbjuda särskild leverans och återlämningservice till personer med funktionsnedsättning.

Biblioteksplanen har efter genomförd remissgenomgång förtydligats och omarbetats av kultur- och fastighetsroteln vad t.ex. gäller samverkan mellan bibliotek och skolbibliotek, vilket några remissinstanser pekat på vikten av.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Förslag till strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2011-2015 (med spåra ändringar)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Karin Wanngård* och *Tomas Rudin* (båda S) enligt följande.

Det står högtidligt i inledningen i utlåtandet om en ny strategiplan för biblioteken i Stockholms stad att biblioteken är en av hörnstenarna i Stockholms stads kulturpolitik.

Det räcker inte med en strategisk plan, med välskrivna stycken om vikten av denna hörnsten. Utan verkligt innehåll och ekonomiska resurser bär hörnstenen inte i verklighetens Stockholm.

Vi socialdemokrater vill investera i stadens bibliotek med fokus på att nå stockholmarna i deras vardag. Tillgängligheten ska därför säkras i alla stadsdelar. De lokala biblioteken i stadsdelarna ska präglas av generösa öppettider, bra service och locka till möten.

Endast en fjärdedel av stockholmarna använder idag folkbiblioteksverksamheten. I takt med stadens utvidgning växer också avståndet i och mellan förorterna. Det är ett omodernt resonemang att centralisera biblioteksverksamheten till några stora handelskluster eller citykärnor. Det lokala biblioteket behövs mer än någonsin och ska ha generösa öppettider. Inte som det ser ut idag, där t ex biblioteket i Hjorthagen har öppet en dag i veckan. Dessa exempel finns överallt. Denna utveckling bidrar inte till att göra biblioteken angelägnare för stockholmarna som planen vill göra gällande. Det är inte värdigt en stad i världsklass.

Barn väljer idag själv sitt kulturutbud och där har biblioteken en nyckelroll att spela.

Samverkande krafter mellan förskola, skola, bibliotek, studieförbund och frivilligorganisationer som t ex Sköndalsbibliotekets vänner bör lyftas fram och stimuleras.

Biblioteket är centralt i detta arbete.

Satsning på studentlitteratur är annat viktigt område som bör finnas med i planen.

Majoritetens visionskultur i form av tjusiga trycksaker vittnar inte om någon reell vilja att förändra verkligheten.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Miljöpartiet tycker att det är mycket positivt att staden har en ambitiös strategisk plan för biblioteken i Stockholms stad. Biblioteken är en mycket viktig grundpelare i ett demokratiskt samhälle där alla har tillgång till kunskap och lärande. Dessa icke-kommersiella, offentliga miljöer ger alla individer möjlighet att lära, vidareutbilda sig och uppleva utifrån sina egna förutsättningar. De lokala biblioteken är dessutom värdefulla knutpunkter i stadsdelarnas kulturliv. Genom biblioteken stimuleras männi-

skors kreativitet och personliga utveckling. Olika bibliotek ska kunna utveckla olika profiler utifrån lokala förutsättningar och önskemål.

Särskilt vill Miljöpartiet lyfta fram skolbibliotekens roll och bibliotekens samarbete med skolor och förskolor. Den nya skollagen fastställer kravet att alla skolor ska ha tillgång till skolbibliotek. Det är viktigt att inte begränsa det kravet till en samling böcker, utan även se vikten av tillgång till skol- och lärarbibliotekarier. För att elevens självständiga lärande ska bli meningsfullt behövs det också personal med expertis i informationshantering och källkritik. Skolbiblioteket ska vara en del i elevernas lärande och skolans verksamhet.

Det är viktigt att det finns ekonomiska resurser och förutsättningar för biblioteken att leva upp till den strategiska planen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2011-2015 godkänns, bilaga 2.

Stockholm den 8 februari 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Madeleine Sjöstedt

Ylva Tengblad

Särskilt uttalande gjordes av *Karin Wanngård, Roger Mogert, Tomas Rudin* och *Maria Östberg Svanellind* (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Stefan Nilsson* (MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Karin Rågsjö* (V) enligt följande.

Biblioteksplanen innehåller många bra målsättningar, men är verkningslös utan medföljande resurser. I planen framhålls att Stockholm är en växande stad med allt mer mångfacetterade behov. Vi anser att med växande befolkning och behov måste även kulturbudgeten växa. För att biblioteken ska kunna ha generösa öppettider krävs tillräckliga personalresurser. På sikt vill vi också att biblioteken ska ha öppet varje dag.

Grunden för folkbibliotekens verksamhet är böckerna och vi ser med oro ett krympande bokbestånd på stadens bibliotek, vars främsta resurs är den kvalificerade bibliotekspersonalen.

Biblioteken ska ha råd att köpa böcker och möjligheten till ostörda studieplatser behöver utökas. Idag kan inte alla nya angelägna behov på till exempel mediesidan rymmas inom den existerande budgeten. Biblioteken har trots ett visst tillskott av resurser under de senaste åren varit tvungen att skära ner på både personal och medieinköp. Personalen tvingas dessutom alternera mellan flera bibliotek, vilket minskar kontinuiteten i mötet med biblioteksbesökarna.

Många förortsbibliotek är den viktigaste samlingsplatsen i området. Vi vill göra en riktad satsning på dessa bibliotek, så att de kan rusta nedgångna lokaler och utveckla verksamhet med till exempel språkcirklar, ungdomsverksamhet, läsecirklar och kulturprogram.

Vi ser fram emot ett genomförande av den nya skollagen som från 1 juli anger att alla elever, på alla skolstadier, ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Men det finns mycket kvar att göra innan lagen är uppfylld. Dessutom är lagen inte tydlig. Det saknas regler om bemanning och kompetens, vilket är viktigt för att ett skolbibliotek ska kunna anpassas till elevernas behov.

ÄRENDET

Biblioteksplanen är ett strategiskt styrdokument som anger ramar och riktning för stadens biblioteksverksamhet 2011-2015. Viktiga utgångspunkter för biblioteksplanen är den föregående planen för perioden 2006-2010, bibliotekslagen och skollagen.

Kommuner är enligt bibliotekslagen skyldiga att anta planer för sina biblioteksverksamheter. Kulturnämnden har utarbetat ett förslag till plan för stadens biblioteksverksamhet för perioden 2011-2015. Den föreslagna planen ersätter "Bibliotek i rörelse – en strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2006-2010". För att betona kontinuiteten med den tidigare planen har förslaget till strategisk plan för nästkommande femårsperiod samma rubrik: "Bibliotek i rörelse".

Förslaget till plan har som ambition att förtydliga bibliotekens uppgift i arbetet med att nå Stockholms stads vision 2030 om en innovativ och växande, mångsidig och upplevelserik stad som är medborgarnas Stockholm. Den belyser komplexiteten i bibliotekens uppdrag liksom den starka förändring som biblioteken verkar i, inte minst när det gäller det nya medielandskap som är på väg att växa fram.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 maj 2011 att godkänna förslaget till strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad samt att överlämna ärendet till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av Ann Mari Engel (V), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 april 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedömer att den nuvarande biblioteksplanen varit betydelsefull för utvecklingen av Stockholms biblioteksverksamhet. Planen tog sin utgångspunkt i motot "När människor i rörelse möter bibliotek i rörelse är allting möjligt", och syftade till att möta de fyra mänskliga behoven "att lära och uppleva, att kommunicera och påverka". För att betona kontinuiteten i detta arbete har förslaget till strategiskt plan för nästkommande femårsperiod samma rubrik: "Bibliotek i rörelse". Planen förtydligar bibliotekens uppgift i arbetet med att nå Stockholms stads vision 2030 om en innovativ och växande, mångsidig och upplevelserik stad som är medborgarnas Stockholm. Den belyser komplexiteten i bibliotekens uppdrag liksom den starka förändring

som biblioteken verkar i, inte minst när det gäller det nya medielandskap som är på väg att växa fram. Detta sammanhang betonar enligt förvaltningen vikten av strategisk vägledning i prioriteringar och beslutsfattande. Förvaltningen bedömer att förslaget till strategisk plan för bibliotek i Stockholm 2011-2015 väl kommer att möta detta behov.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden samt Bromma, Enskede-Årsta-Vantörs, Farsta, Hägersten-Liljeholmens, Hässelby-Vällingby, Kungsholmens, Norrmalms, Rinkeby-Kista, Skarpnäcks, Skärholmens, Spånga-Tensta, Södermalms, Älvsjö och Östermalms stadsdelsnämnder.

Södermalms stadsdelsnämnd har inte inkommit med något svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att den föreslagna biblioteksplanen ligger i linje med Kommunfullmäktiges riktlinjer för verksamheten så som den framställs i budgeten för 2011-2013. Av denna framgår att biblioteken ska ligga där stockholmarna vistas och vara öppna när de har tid att besöka dem. Biblioteken ska ta till vara på de unika resurser som finns på platsen genom samarbeten och anpassning av sitt innehåll. Biblioteken ska ha både bredd och spets. Biblioteksstrukturen ska anpassas efter stadens utvecklingsplaner och Vision 2030.

Stadsledningskontoret vill poängtera att det är viktigt att ta tillvara de samlade resurser som utgörs av folkbiblioteken och skolbiblioteken. Det hade därför varit önskvärt att det tydligare hade framgått av biblioteksplanen hur samarbetet mellan folkbiblioteken och skolbiblioteken ska organiseras och utvecklas. Det innebär bland annat att bibliotek med låg besöks- och utlåningsverksamhet och/eller är placerade på kort avstånd från varandra prövas för annan verksamhet.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2011 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 september 2011

har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget men vill dock lyfta fram några synpunkter.

Planen omfattar stadens biblioteksverksamhet där folk- som skolbibliotek är viktiga delar. Planen innehåller flera skrivningar om folkbibliotekens roll och utveckling. Skolbibliotekens roll- och utveckling framträder inte lika tydligt, här behövs kompletteringar. Förskolans roll för barns språkutveckling bör skrivas in i planen. Med anledning av den nya skollagens skrivningar bör begreppet skolbiblioteksverksamhet ändras till skolbibliotek. En fortsatt utveckling av relationerna och samarbetet mellan stadens biblioteksverksamheter är viktigt. I planen hänvisas till ”mål för samverkan” från 2007. Det är bra men inte tillräckligt. Behovet av strategier för såväl skolbibliotekens utveckling, som samarbetet mellan skolbibliotek och folkbibliotek bör lyftas fram och konkretiseras.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av Lillemor Samuelsson (V), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Biblioteket ska erbjuda verksamhet och medier som är anpassade för alla åldrar och vara lätt att använda oavsett fysiska, språkliga eller mentala hinder. Det är betydelsefullt att den mobila verksamheten i form av biblioteksbussar bevaras och utvecklas som ett komplement till annan verksamhet, genom att aktivt söka upp barn och äldre som av olika skäl kan ha svårt att röra sig inom stadsdelen.

I förslaget om en ny strategisk plan för bibliotek framhålls det gemensamma uppdraget som verksamheterna har i det viktiga arbetet med att stödja barns läslust och språkutveckling. Inom ramen för de gemensamma resurserna i form av böcker, medier, material och olika rum för inspiration och lärande kan förskola och bibliotek, fördjupa och utveckla formerna för sitt samarbete.

Förvaltningen anser att biblioteken bidrar genom sin närvaro i stadsdelen och sin funktion som mötesplats för olika åldrar, kulturer och intressen till en tryggare stadsmiljö. För att skapa detta ska biblioteket ha en stark förankring i stadsdelen genom samverkan med fritidsverksamhet, förskola, föreningsliv och näringsliv.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att förslaget till strategisk plan för biblioteken är bra. Den är mycket översiktlig, men förvaltningen utgår från att den kommer att konkretiseras i och med den efterföljande strukturplanen. Förvaltningen önskar dock att planen bör kompletteras med att samarbetet bör utvecklas med förskolorna. I det arbetet är bokbussar ett utmärkt komplement för att komma i nära kontakt med förskolorna.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Karin Lekberg m.fl. (S), Sebastian Sandström m.fl. (MP) och Inger Stark (V), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att det ger kontinuitet i arbetet att den föreslagna planen har samma rubrik och utgångspunkt som den föregående.

Planen beskriver hur biblioteket strategiskt ska kunna möta människors förändrade sätt att kommunicera och påverka samt öka bibliotekets rörlighet inför förändringar i omvärlden. Stockholms bibliotek har arbetat med samarbeten, men mycket på verksamheternas egna villkor. En utmaning biblioteket står inför är att vara en verksamhet för, men också med och av stockholmarna. För det krävs att biblioteken lyhört öppnar upp sig och låter sig påverkas. Förvaltningen bedömer att den föreslagna planen väl kommer att möta dessa behov.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av en enig nämnd, *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Eva Fagerhem m.fl. (S), ledamöterna Johan Faxér m.fl. (MP) och Carita Stenbacka Tenezakis (V), *bilaga 1*.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Biblioteksplanen anger visioner för framtidens bibliotek anpassade till dagens teknik. I takt med att staden växer ökar även behoven av fler bibliotek.

Kultur är viktigt för barns och ungdomars lärande och för att bygga sin egen identitet. Biblioteken är också, som biblioteksplanen anger, ofta barnens första möte med berättande och läslust utanför hemmets väggar.

Förvaltningen ser därför gärna att ett kulturcentrum med bibliotek inrättas i Liljeholmen. I en opinionsundersökning som genomfördes inom Vision Söderort 2030 i november 2009, uppgav 61-75 % att kulturliv och bibliotek var viktiga områden att utveckla. I en sammanställning av kommentarer riktade mot specifika områden har flera personer även uttryckt önskemål om ett bibliotek i Liljeholmen.

I biblioteksplanen står att lokala profiler för biblioteken ska utvecklas i dialog med lokalsamhälle och boende. I Axelsberg planeras för ett nytt ”farfar - barnbarn bibliotek” som ska fungera som en mötesplats mellan generationer med inriktning mot de grupper som är minst rörliga över staden, det vill säga äldre besökare och mindre barn.

I biblioteksplanen betonas vikten av att man följer med den tekniska utvecklingen så att den integreras i biblioteksverksamheten.

Att bibliotekens öppettider anpassas till människors vardag är positivt. Förvaltningen ser positivt på att biblioteken samutnyttjas mer genom att fungera som mötesplatser för flera aktörer. Förvaltningen delar uppfattningen att biblioteken ska ha en stark förankring i stadsdelen genom samverkan med fritidsverksamhet, förskola, skola, föreningsliv och näringsliv.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 september 2011 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Leif Larsson (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Bengt Roxne m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Lars Jakobsson m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Helen Jäderlund Eckardt (FP), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar tankarna kring att lokala profiler för biblioteken ska utvecklas i dialog med lokalsamhället och boende, samt därigenom öka Stockholmarnas valfrihet och stärka mångfalden. Detta stärks av att medborgarna tar mer aktiv del i utformandet av bibliotekens verksamhet och innehåll.

Det är viktigt att biblioteken bidrar till en ökad digital delaktighet bland besökarna då kunskapen om dessa verktyg är ojämnt fördelade i samhället.

Planen kan väl appliceras på ytterstadens verklighet och förutsättningar, där behovet av mötesplatser för olika åldrar, intressen och etniska tillhörigheter är påtaglig.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning samverkar sedan en tid med Kulturförvaltningen kring planer för ett integrerat bibliotek och allhus i Hässelbygårds centrum. En sådan öppen mötesplats skulle gå helt i linje med den kulturstrategiska planen "bibliotek i rörelse". En samverkan mellan bibliotek och en öppen verksamhet som ett allhus, skulle vara av yttersta vikt för att lyfta stadsdelen och stärka dess utveckling, trivsel och trygghet.

Stadsdelsförvaltningen anser att planen väl anger riktlinjer för en innovativ framtid för biblioteksverksamheten i en växande stad.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Reijo Kittilä (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Charlotta Schenholm (FP), Christer H Sjöblom m.fl. (M) och Astrid Gustafsson (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Catarina Agrell m.fl. (S) och Anders Ödmark m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ser, i likhet med kulturnämnden, biblioteken som en viktig resurs i ett demokratiskt samhälle och de ambitiösa mål som finns i biblioteksplanen 3.0 känns angelägna. Vi ser fram emot att ta del av hur dessa de omsätts i konkreta och uppföljningsbara mål, aktiviteter och indikatorer i de årliga verksamhetsplanerna. Biblioteksplanen beskriver också hur olika målgrupper, t.ex. funktionshindrade och äldre, ska nås med mobil verksamhet. Stadsdelsförvaltningen vill särskilt lyfta fram att detta är angeläget liksom att stadsbiblioteket lokalt på Kungsholmen även fortsättningsvis kan prioritera den ambitiösa satsning på förskola, förskolebarn och deras föräldrar som bedrivits i många år.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av Shadi Larsson (MP) och Nicke Grundberg (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Hans Enroth (V), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till den föreslagna planen i sin helhet. Det är ett ambitiöst program som, om det genomförs fullt ut, bör leda till en biblioteksverksamhet i världsklass.

Planen lyfter bl.a. fram samverkan med biblioteken för barn och ungdomar, vilket

förvaltningen tycker är bra. Förskole- och fritidsverksamheten på Norrmalm har ett väl fungerande samarbete med stadsbiblioteket.

I planen fastslås att den mobila verksamheten i form av biblioteksbussar ska utvecklas som ett komplement till annan verksamhet, genom att aktivt söka upp barn och äldre som av olika skäl kan ha svårt att röra sig över staden. Personer med funktionsnedsättning ska även erbjudas särskild leverans- och återlämningservice, åtgärder som enligt förvaltningen väsentligt bidrar till att öka tillgängligheten till bibliotekens verksamhet.

Vidare tror förvaltningen liksom kulturförvaltningen att biblioteken genom sin närvaro i stadsdelarna och sin funktion som mötesplats kan bidra till en tryggare stadsmiljö. Det är därför positivt att planen fastslår att biblioteken ska finnas där stockholmarna finns i sin vardag och vara öppna när stockholmarna har tid att besöka dem.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av ordförande Bo Sundin m.fl. (M), ledamoten Burhan Yildiz (FP) och ledamoten Jakob Dencker m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Rinkeby-Kista stadsdelsområde har förmånen att ha fyra av Stockholms stads bibliotek i sitt område, ett i varje stadsdel. I ett så pass bibliotekstät område är det intressant att de olika biblioteken profilerar sig i syfte att i ännu större utsträckning bli en angelägenhet för alla som bor och verkar i stadsdelen. Förvaltningen anser att biblioteken i Kista och Rinkeby bör förbli områdets stora bibliotek som ska tillgodose alla målgruppers intressen.

I den nya biblioteksplanen betonas vikten av ett större utbud än idag av medier på många språk och från många kulturområden. Den roll biblioteket spelar som mötesplats kan inte nog överskattas. Möten mellan människor i samhället är ofta uppdelade; utifrån ålder, kön, intresse, trosuppfattning. Biblioteken utgör här ett lysande undantag; att vårda och utveckla.

I Rinkeby-Kista finns sedan många år tillbaka ett mycket gott samarbete mellan förvaltningen och stadsdelsområdets fyra bibliotek. En barnkonsekvensanalys är en förhandsprövning av de konsekvenser som ett beslut kan få för det barn/de ungdomar

eller den grupp av barn/ungdomar som berörs av beslutet.

Förvaltningen anser att den nya biblioteksplanen är väl genomtänkt och att planen utgör en bra grund att utgå ifrån då det gäller bibliotekens utveckling och anpassning till nya medier under de fem närmaste åren. I var och en av de fyra stadsdelarna inom Rinkeby-Kista pågår eller planeras stora upprustningsarbeten och biblioteken påverkas naturligtvis av detta. Den nya strategiska planen "Bibliotek i rörelse Biblioteksplan 3.0" ser en positiv kraft i förändring och utveckling och kommer därigenom också att utgöra ett bra och inspirerande underlag för kommande detaljplanering. Biblioteksplanen ska, enligt biblioteksnämnden, följas av en strukturplan som ser över biblioteksstrukturen i Stockholm med utgångspunkt i de utmaningar som beskrivs i strukturplanen. Förvaltningen får notera att denna strukturplan ska beslutas av kulturnämnden.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att som svar på remissen i huvudsak godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och att därutöver anföra:

Vi instämmer i förvaltningens förslag till beslut samt vill ge extra tyngd åt nödvändigheten av väl utbildad bibliotekspersonal samt att biblioteken är öppna också en del kvällar och helger.

Biblioteken i Bagarmossen och Björkhagen är idag slitna och i behov av en omfattande renovering. Allianspartierna i Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser därför att Kulturförvaltningen bör prioritera en upprustning av lokalerna för dessa två bibliotek, samt överväga hur nya uttryck, metoder och modern teknik kan användas för att möta dagens krav från stadsdelens invånare.

Björkhagens bibliotek med sin unika närhet till Nackareservatet bör profileras som ett specialinriktat temabibliotek, som kan utgöra ett kunskapscentrum för natur och miljö för hela Stockholms stad. Med en tydlig profil som *Stockholms naturbibliotek* skulle Björkhagens bibliotek kunna arrangera föreläsningar och utbildningar i miljöfrågor för både barn och vuxna, samla ett brett utbud av facklitteratur på området och använda biblioteket som utgångspunkt för guidade naturvandringar och andra arrangemang i Nackareservatet. Om bibliotekets lokaler moderniserades och öppnades upp för att bli mer tillgängliga för resenärer med tunnelbanan och besökare i Björkhagens Centrum, skulle biblioteket bli en naturlig samlingspunkt för hela stadsdelen. Förslaget är både mångsidigt och innovativt. Förvaltningen konstaterar att det är ett svårt uppdrag speciellt då utvecklingen av all medieteknik går oerhört snabbt. Förvaltningen är nöjd med de bibliotek som finns i stadsdelsområdet och betonar att ett mycket viktigt uppdrag för biblioteken är att bidra till barns och ungdomars läslust. Att läsa är det viktigaste för att kunna delta i samhället.

Särskilt uttalande gjordes av Tina Kratz (V), bilaga 1.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att den strategiska planen för biblioteken är både mångsidig och innovativ. Förvaltningen konstaterar också att det är ett svårt uppdrag, speciellt när det gäller att hålla jämna steg med den tekniska utvecklingen.

För Skarpnäcks stadsdelsområde är det betydelsefullt att behålla bibliotekens nuvarande placering ”mitt i byn”. De fysiska biblioteken är viktiga som mötesplatser dit människor kan komma utan att det kostar något.

I förslaget till strategisk plan betonas både lärande och läslust. Skolan har ansvar att lära barn och ungdomar läsa medan biblioteken kan bidra med läslust. Förvaltningen vill framföra, att oberoende av teknik och media är läsandet viktigast. De som inte kan läsa uteslås från hela samhället och för barn och ungdomar är läslust nyckeln.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till svar på remissen och att därutöver anföra:

Vi vill liksom förvaltningen betona förskolans roll för barns språkutveckling och att bibliotekens samarbete med förskolorna uttrycks på ett tydligt sätt i planen.

Även skolbibliotekens roll och utveckling bör tas med i planen. Skolbiblioteken lyder under skollagen. Lagen klargör dock inte ansvaret för hur resurserna skall säkras, som bl.a. behovet av kvalificerad personal.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Då biblioteken är en offentlig miljö och mötesplats för många är det positivt att biblioteken ökar tillgängligheten. I strategin påpekas även bibliotekens viktiga roll i integrationen av nyanlända/nya svenskar samt att bibliotek är en arena för ”demokrati och yttrandefrihet i praktiken”. Att biblioteken ser detta som en av deras viktigaste uppgifter är välkommet.

Ambitionen att aktivt söka upp barn, äldre samt personer med funktionshinder och erbjuda de sistnämnda särskild service för hämtning och lämning av böcker ser stadsdelen som positivt då det kan leda till ökad tillgänglighet samt ökat deltagande i samhället.

Förvaltningens förskolor har ett tätt och välfungerande samarbete med biblioteken

bland annat i samband med teaterföreställningar för våra förskolebarn.

Det är viktigt att biblioteken ligger i framkant när det gäller den moderna tekniken. Tryckta böcker är bibliotekens bas men för bibliotekens överlevnad är det centralt att de följer med i den tekniska utvecklingen, samt att personalen får kontinuerlig utbildning i den samma.

Det är därför mycket positivt att se att just denna fråga får stort utrymme i strategin.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att som svar på remissen återropa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar kulturförvaltningens synpunkter att förslaget till strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2011-2015 förtydligar bibliotekens uppgift i arbetet med att nå Stockholms stads vision 2030 om en innovativ och växande, mångsidig och upplevelserik stad som är medborgarnas Stockholm.

Det är av stor betydelse att det finns en god geografisk spridning av biblioteken.

Förvaltningen betonar vikten av att biblioteken ska finnas till för alla stockholmare. Förvaltningen bedömer att planen tar upp viktiga delar för att uppnå detta, till exempel ett utökat samarbete med olika och nya typer av samarbetspartners för att nå fler människor och nya målgrupper. Även ambitionen att vara ett internationellt bibliotek med böcker på originalspråk och översatta från andra kulturer och språkvärldar än den vanliga svenska eller anglosaxiska är en viktig del. Biblioteken bör vara öppna när stockholmarna har tid att besöka dem. Öppethållandetiderna bör vara anpassade så att tillgängligheten till bibliotek finns även kvällar och helger.

Förvaltningen ställer sig positiv till att planen föreskriver att biblioteket ska ha en stark förankring i stadsdelen genom samverkan med fritidsverksamhet, förskola, skola, föreningsliv och näringsliv för att skapa trygga mötesplatser.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av Sebastian Wiklund (V), *bilaga 1*.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till den föreslagna biblioteksplanen och vill särskilt framhålla vikten av att det finns tillgång till publika datorer på biblioteken.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 29 september 2011 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar synsättet i planen som ser stockholmarens som partner i vardagen, för lärande, läsande och reflektion. Det handlar om utmaningar i arbetet för medborgarnas, för ett innovativt och växande samt för ett mångsidigt och upplevelserikt Stockholm.

Formuleringar som avspeglar intentioner och ambitioner riktade mot förskolan saknas dock helt i den föreslagna planen. Det är en komplettering som behövs om inte i föreliggande plan så i de uppföljande verksamhetsplaner som aviseras. Innovativa bibliotek som inspirerar till växande, med mångsidighet och upplevelser förutsätter samarbete med alla institutioner och partners. Syftet ska alltid vara att främja möten av hög kvalitet mellan barnen och mellan bok och barn.

Förskolan är och ska vara en given partner för den som investerar i barnens lärande. Vi vet av erfarenhet att människors läsvanor skapas i barndomen. Förmåga att kunna kommunicera, söka ny kunskap och kunna samarbeta är nödvändig i ett samhälle präglad av ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Det är angeläget att gå vidare och utveckla samarbetet med förskolan. I arbetet med pedagogerna inom förskolan kan biblioteken vara en stor resurs som inspiratörer och fortbildare i litteratur för den ordinarie personalen och för barnen längre fram i livet. Ett nytt sätt att samarbeta med förskolan som integrerar pedagogerna i gemensamma läsfrämjande projekt ger således en möjlighet att på ett tidigt stadium grundlägga det positiva sambandet mellan böcker och läsning och barnens liv.

RESERVATIONER M.M.

Kulturnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Ann Mari Engel (V) enligt följande.

Biblioteksplanen innehåller många bra målsättningar. Man framhåller att Stockholm är en växande stad med allt mer mångfacetterade behov. Vi anser att med växande behov så måste även kulturbudgeten växa. Alla nya angelägna behov på t ex mediesidan kan inte rymmas inom den existerande budgeten. Biblioteken har trots ett visst tillskott av resurser under de senaste åren måst skära ner på både personal och medieinköp. En strategisk plan kan vara en bra grund, men blir verkningslös utan medföljande resurser.

Grunden för folkbibliotekens verksamhet är böckerna och vi ser med oro ett krympande bokbestånd stadens bibliotek. Deras främsta resurs är den kvalificerade bibliotekspersonalen, som också har minskats. Vi ser fram emot ett genomförande av den nya skollagen som från 1 juli anger att alla elever, på alla skolstadier, ska ha tillgång till ett skolbibliotek.

Bromma stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Lillemor Samuelsson (V) enligt följande.

En strategisk plan är en bra grund för biblioteksverksamheten, men blir verkningslös om inte tillräckliga resurser ställs till förfogande. Grunden för folkbibliotekens verksamhet är böckerna och den kvalificerade personalen, men vi ser med oro på att såväl antalet böcker som personalstyrkan minskar på biblioteken.

Vi vill liksom förvaltningen betona förskolans roll för barns språkutveckling och att bibliotekens samarbete med förskolorna uttrycks på ett tydligt sätt i planen. Även skolbibliotekens roll och utveckling behöver tas med i planen, detta särskilt med tanke på den nya skrivningen i skollagen om skolbibliotek för alla.

Även vuxenstuderandes behov av studieplatser på biblioteken behöver lyftas fram. I samband med att t-banebiblioteken ersatt andra bibliotek har kritik framkommit om ett minskat antal ostörda studieplatser och dator-platser.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Karin Lekberg m.fl. (S), Sebastian Sandström m.fl. (MP) och Inger Stark (V) enligt följande.

Stadsdelsnämnden instämmer i huvudsak i förvaltningens tjänsteutlåtande men anför följande

Biblioteksplanen innehåller många bra målsättningar. Vi vill dock understryka att med högre ambitionsnivå och fler invånare måste kulturbudgeten bli större!

Vi har bra bibliotek i Farsta-området och kräver att dessa finns kvar med kvalificerade och motiverade medarbetare.

Vi ser fram emot att se hur implementeringen av skollagen gällande elevernas rätt till skolbibliotek realiseras. Detta måste kulturnämnden och utbildningsnämnden säkerställa, inte minst gäller det för de privat drivna skolorna. Samverkan mellan alla skolor i Stockholm och biblioteken måste utvecklas.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av nämnden enligt följande.

I Hägersten-Liljeholmen byggs det många nya bostäder och det kommer att byggas ännu fler inom de närmaste tio åren, t.ex. vid Lövholmen. Med byggandet ökar också befolkningen i vår stadsdel. Det är naturligtvis glädjande att många nya medborgare vill leva här, men detta ställer också stora krav på staden att planera en bra service utifrån medborgarnas behov. I takt med att stadsdelen växer ökar även behoven av fler bibliotek.

Nämnden vill betona vikten av att ett nytt bibliotek etableras i Liljeholmen som ska vara anpassat för alla, oavsett ålder, funktions-nedsättning, utbildning eller ekonomi. En ny kulturverksamhet har efterfrågats av medborgare länge i Liljeholmen. Nämnden ser därför gärna att ett kulturcentrum med bibliotek inrättas.

Här vill nämnden poängtera att det är viktigt att tidigare beslut om inrättande av ett bibliotek i Axelsberg fullföljs. Enligt det tidigare beslutet skulle det inrättas ett profilbibliotek med inriktningen 'farfar-barnbarn bibliotek' som skulle fungera som en mötesplats mellan generationer. Även i Axelsbergsområdet har det byggts fler nya bostäder som även dessa leder till att det behövs mötesplatser i form av bibliotek för invånarna i stadsdelen.

Nämnden håller med om att man följer med den tekniska utvecklingen så att den integreras i biblioteksverksamheten. Ny teknik kan också vara vägar att nå barn och ungdomar för att förmedla intresse för litteratur, läsning och kultur."

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Eva Fagerhem m.fl. (S), ledamöterna Johan Faxér m.fl. (MP) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) enligt följande.

"En strategisk plan är en bra grund för biblioteksverksamheten, men blir verkningslös om inte tillräckliga resurser ställs till förfogande. Grunden för folkbibliotekens verksamhet är böckerna och den kvalificerade personalen. Vi ser därför med oro på att såväl antalet böcker som personalstyrkan minskar på biblioteken.

Kultur är viktigt för barns och ungdomars lärande och för att bygga sin egen identitet. Biblioteken är också, som biblioteksplanen anger, ofta barnens första möte med berättande och läslust utanför hemmet. Vi delar därför förvaltningens uppfattning att biblioteken ska samverka med fritidsverksamhet, förskola, skola, etc. Förskolans roll för barns språkutveckling kan inte nog betonas och bibliotekens samarbete med förskolorna ska uttryckas på ett tydligt sätt i planen.

Skolbibliotekens roll och utveckling behöver tas med i planen. Dessa lyder sedan 1 juli 2011 under skollagen. Nu finns möjlighet för varje kommun/stadsdel att på ett nytt sätt utveckla skolbiblioteken, i samarbete med skolans övriga personal. Lagen klargör dock inte ansvaret för hur resurserna, bl.a. behovet av kvalificerad personal, ska säkras.

Vi ser liksom förvaltningen gärna att ett kulturcentrum med bibliotek inrättas i Liljeholmen, men det får inte ske på bekostnad av ett nytt, fullt utbyggt bibliotek i Axelsberg, eller minskad verksamhet på övriga bibliotek inom stadsdelen.

Stadsdelsbiblioteken hörde tidigare till stadsdelsnämndernas organisation och det var naturligt med ett tätt samarbete mellan stadsdelsnämndernas övriga verksamheter. Vi tycker att det är oroväckande att stadsdelsnämnderna inte nämns i utkastet till strategisk plan.”

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Leif Larsson (V) enligt följande.

Vi instämmer i förvaltningens skrivning och understryker vikten av att de påbörjade samplaneringen av bibliotek och allhus forceras. Det viktigaste är att biblioteket i Hässelby Gård kommer till stånd så att denna brist i servicen till stadsdelens invånare snarast tillgodoses. Prioritera hellre en snabbare lokallösning än att mer tid spills på en samordning på ”hög nivå” av de båda verksamheterna!

Då det gäller driftssidan pekar vi på att stadens bibliotek dras med ett krympande bokbestånd och nedskärning av personal. För att sätta den strategiska planen i verket krävs att erforderliga resurser tillförs. Böcker är centrala i biblioteksverksamheten trots allt. I övrigt hänvisar vi till (V):s särskilda uttalande i Kulturnämndens protokoll 5/2011, § 79

Särskilt uttalande gjordes av Bengt Roxne m.fl. (S) enligt följande.

Hur länge ska vi vänta på vårt bibliotek i Hässelby Gård?

Tidigare har alla partier varit eniga om att det behövs ett bibliotek i Hässelby gård. Redan inför valet 2006 hade vi långt gående planer på ett bibliotek i Hässelby gårds-skolan, centralt ut mot torget och i samarbete med skolbiblioteket. Den planen sprack när borgarna fick makten. Sen var det efter processande med många aktörer planer på ett Aktivitetshus i försäkringskassans gamla lokaler. Där skulle biblioteket ha en central plats. Inte heller det förslaget lyckades borgarna genomföra.

Det senaste förslaget, som många hoppas på, är ett bibliotek i postens tidigare lokal, centralt och tillgängligt, i anslutning till Allhusets verksamhet. Biblioteket skulle förutom att vara öppet för alla, också ha en inriktning för att locka ungdomarna.

Nu tycks även den planen gå i stöpet, trots att det även denna gång fanns färdiga ritningar och samarbete med biblioteket i stan.

Sommarens händelser har gjort att många invånare känner sig otrygga i Hässelby Gård. Det behövs platser där alla kan mötas. Kulturen har en viktig roll för att bygga broar mellan människor, biblioteket är en plats för gemensamma upplevelser och som kan ge var och en ökad kunskap. Biblioteket blir en positiv kraft i närmiljön, som kan fånga många människor till hopp inför framtiden. I förslaget till strategisk plan för bibliotek i Stockholm, som nu är på remiss, står bland annat:

"Biblioteken bidrar genom sin närvaro i stadsdelarna och sin funktion som mötesplats för olika åldrar, kulturer och intressen till en tryggare stadsmiljö. Genom möten blir det okända inte längre främmande. För att skapa trygga mötesplatser ska biblioteket ha en stark förankring i stadsdelen genom samverkan med fritidsverksamhet, förskola, skola, föreningsliv och näringsliv."

Låt oss med gemensamma politiska krafter se till att medborgarna i Hässelby Gård med omnejd får det efterlängtrade biblioteket i Hässelby Gård

Särskilt uttalande gjordes av Lars Jakobsson m.fl. (MP) enligt följande.

Detta är en storslagen plan som kan accepteras hur lätt som helst. Men vad gör man med knappa ekonomiska resurser, för liten personalstyrka och utökade öppettider.

Det är mödosamt att få det hela att gå ihop med alla ambitioner. Biblioteken försöker ständigt anpassa sig efter besökarnas behov och vill så gärna finnas där som en hjälpande, upplysande, lärande hand. Det går inte att fortsätta ställa så höga krav på biblioteken och ge så lite. Biblioteken behövs för att skapa ett demokratiskt samhälle.

Det är generationers samhällsvagga.

Biblioteken vill att även de barn och ungdomar som inte har tillgång till dator hemma ska få det på biblioteket. Bra idé. Minskar klassklyftor, biblioteken kom till i detta syfte. Man ville att alla oberoende av samhällsklass skulle kunna ta del i vårt gemensamma samhällsbygge.

Språket är en ännu viktigare del till inträde i samhället för både infödda och nya svenskar. Barn med otillräckliga kunskaper i svenska och eller sitt hemspråk behöver bibliotekarier eller annan personal som tar upp deras iver och för över den till något utöver datorer som engagerar och som utvecklar deras färdigheter i svenska.

Med språket som redskap är det också lättare att utnyttja sina rättigheter och möjligheter att kunna påverka i ett demokratiskt samhälle. Goda kunskaper i svenska språket underlättar framgång på arbetsmarknaden och minskar risken för utanförskap. Ett av dessa medel att förbättra svenskan är teatergrupper t ex och då inte bara på ett par bibliotek, utan i större omfattning. Här är samarbetet med föreningar till nytta.

Det är också nödvändigt med ett omfattande och väl genomtänkt samarbete med skola och förskola där man tar tillvara pedagogernas kunskaper om barnen. En gemensam kraftanstängning behövs för att skapa bra grogrund för framtida generationer. Vill man ha ett värdigt samhälle är det viktigt att man satsar på barn och ungdomar och mer resurser måste tilldelas biblioteken, som de flesta tycks betrakta som sitt andra vardags-rum. MP föreslår därför att man under rubriken "Samarbete mellan stadens bibliotek och skolan" i stället för hänvisningar till andra texter skriver:

- Samarbetet med skolan måste fördjupas och tydliga strukturer för detta etableras.
- Barn- och ungdomsbibliotekariens roll måste uppgraderas och tillräckligt med tid måste ges för att hon/han ska kunna utföra sina uppdrag .
- Barn- och ungdomsbibliotekarien ska tillsammans med personal inom skola och förskola ta tillvara varandras kunskaper och hitta ett sätt att samarbeta för barn och ungdomars bästa.

Särskilt uttalande gjordes av Helen Jäderlund Eckardt (FP) enligt följande.

Ett bibliotek är samlingspunkt för alla åldrar. Lika viktigt är att biblioteken finns tillgängliga där de som inte kan ta sig till biblioteken finns. Folkpartiet Liberalerna anser det vara viktigt att förskolebarnen skall vara delaktiga i bibliotekens service. Barnens språkutveckling är avgörande för att de skall kunna tillgodogöra sig skolans utbildning och ha större chanser i det framtida yrkeslivet.

De äldre i våra boenden behöver ha tillgång till bibliotekens möjligheter för att hålla sig vitala och ha ett brett kulturutbud. Vi föreslår därför att de ingår i bibliotekets strategiska plan. Vi förslår också ett bibliotek på Koppargården.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Reijo Kittilä (V) enligt följande.

Reijo Kittilä (V) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till Vänsterpartiets förslag:

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsdelsnämnden anför därutöver följande:

Förslaget till strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad är ett mycket ambitiöst program med många bra målsättningar. En strategisk plan är en bra grund men blir verkningslös utan medföljande resurser. Under de senaste åren har biblioteken – som så många andra verksamheter i staden – drabbats av nedskärningar av både personal som anslag till medieinköp.

Stadsdelsbiblioteken hörde tidigare till stadsdelsnämndernas organisation. Då var det naturligt med ett tätt samarbete mellan stadsdelsnämndernas övriga verksamheter och biblioteken. Ett samarbete mellan stadsdelsbiblioteket och t.ex. förskolan och

äldreomsorgen pågår förstås fortfarande i dag. Vi tycker dock att det är oroväckande att stadsdelsnämnderna inte nämns i utkastet till strategisk plan.

Särskilt uttalande gjordes av Charlotta Schenholm (FP), Christer H Sjöblom m.fl. (M) och Astrid Gustafsson (C) enligt följande.

Biblioteken är en viktig plats för lärande och upplevelser för många olika grupper och kan också fungera som en viktig mötesplats där man tillsammans eller enskilt söker kunskap.

På Kungsholmen där många familjer bor trångt och där vi också har många friskolor som inte har egna skolbibliotek är det också viktigt att biblioteket kan fungera som studieplats för skol- och gymnasieungdomar. Genom att det finns studieplatser blir det också det naturligt att besöka biblioteket och man kan på det sättet locka tonåringar till hitta vägen till att läsa olika typer av litteratur och uppmuntra till läsning enbart för nöjes skull.

Särskilt uttalande gjordes av Catarina Agrell m.fl. (S) och Anders Ödmark m.fl. (MP) enligt följande.

Tillgängliga bibliotek med generösa öppettider och välutbildad personal har en given plats i samhället. Biblioteken bedriver ett folkbildande arbete och har många viktiga uppgifter; att stärka och utveckla demokratin, att bidra till och göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och engagera sig i samhällsutvecklingen, att bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället etc.

På biblioteken kan barn grundlägga ett intresse för läsning och för böcker som källa till kunskap. Studerande kan söka information och låna kursböcker. För andra kan biblioteket fungera som en plats för att träffas, att lyssna på musik, läsa tidningar etc. På Kungsholmens bibliotek möts förskolegrupper, föräldralediga, äldre m. fl.

Vi socialdemokrater och miljöpartister ser positivt på de spännande och ambitiösa skrivningarna i *Strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2011-2015*. Det är en självklarhet att biblioteken ska erbjuda alla medborgare en god service med tillgängliga och funktionella lokaler och väl tilltagna öppettider. Detta gäller inte minst för Kungsholmens bibliotek, mot bakgrund av att befolkningen i stadsdelen växer och att trångboddheten i många fall är påtaglig. Ökade öppettider till klockan 21 på vardagskvällar är mycket angeläget.

Vi vill också undersöka möjligheterna att ordna hemkörning av böcker och andra media för personer som av olika anledning har svårt att ta sig till biblioteket.

För att fortsätta det viktiga arbete som redan pågår, för att kunna ta sig an de många angelägna utmaningar som väntar och för att nå fler krävs dock att betydligt större resurser än idag ställs till verksamhetens förfogande.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Shadi Larsson (MP) och Nicke Grundberg (MP) enligt följande.

Vi föreslår att stadsdelsnämnden beslutar att i huvudsak bifalla kontorets förslag till beslut, samt att vidare anför följande:

Vi finner planen mycket välformulerad med många bra målsättningar. Vi uppskattar dess fokus på läsande, mångspråkighet och samarbete. Samtidigt konstaterar vi att den är mycket allmänt hållen och saknar konkreta viljeyttringar.

Vi önskar att man för in en utfästelse att under perioden aktualisera frågan om stadsbibliotekets (huvudbibliotekets) utvidgning och utbyggnad. Behovet av detta har inte minskat under den tid som gått sedan tillbyggnadsprojektet lades ned hösten 2009, tvärtom. Den stora satsning staden då gjorde på planering, inkl. en internationell arkitekttävling, för att skapa ett modernt och samtida stadsbibliotek får inte gå förlorad.

I planen konstateras att staden växer i snabb takt och att nya stadsdelar växer fram. Hagastaden kommer att ha bostäder, arbetsplatser och skolor/förskolor som mer än väl motiverar ett stadsdelsbibliotek. Biblioteket som fysiskt rum och samlingsplats är viktigt. Även behovet av nya bibliotek i en växande stad bör finnas med i planen.

IT- och medieutvecklingen går hand i hand. Nya behov på mediesidan kan vara svåra att rymma inom befintliga budgetramar. De budgettillskott som stadsbiblioteket fått på senare år har snabbt gröpts ur genom okompenserade kostnadsökningar på material- och lönesidan. Enligt senaste nationella folkbiblioteksstatistik finns i Stockholm 3,3 böcker per barn 0-14 år. I riket som helhet är motsvarande siffra på biblioteksböcker 6,5 böcker per barn, nästan det dubbla. Detta är oroväckande siffror om vi önskar att barn i Stockholm ska ha samma tillgång till böcker och läsning, som i resten av landet.

Särskilt uttalande gjordes av Hans Enroth (V) enligt följande.

Vänsterpartiet anser att med växande behov så måste även kulturbudgeten växa. Alla nya angelägna behov på t.ex. mediesidan kan inte rymmas inom den existerande budgeten. Biblioteken har trots ett visst tillskott av resurser under de senaste åren måst skära ner på både personal och medieinköp. En strategisk plan kan vara en bra grund, men blir verkningslös utan medföljande resurser.

Grunden för folkbibliotekens verksamhet är böckerna och vi ser med oro ett krympande bokbestånd på stadens bibliotek. Deras främsta resurs är den kvalificerade bibliotekspersonalen, som också har minskats.

Vi ser fram emot ett genomförande av den nya skollagen som från 1 juli anger att alla elever, på alla skolstadier, ska ha tillgång till ett skolbibliotek.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ordförande Bo Sundin m.fl. (M), ledamoten Burhan Yildiz (FP) och ledamoten Jakob Dencker m.fl. (MP) enligt följande.

Biblioteken i Sverige har alltid varit en vital del i såväl lärande som en kulturell angelägenhet. På nationell nivå visas det här genom till exempel bibliotekslagen från 1996 som förordar svenska medborgares rätt till avgiftsfria lån. Vi ställer oss självklart helt bakom den här trenden och är mycket stolta över faktumet att vi har ett bibliotek i varje stadsdel.

Tyvärr anser vi att framför allt biblioteket i Kista inte är tillräckligt studentvänligt. Med institutioner såsom Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholms Universitet, samt Folkhögskolan i området blir efterfrågan på ett akademiskt bibliotek desto högre. Vi anser att bibliotek ska vara en knypunkt för lärande och bör därmed bejaka studenters efterfrågan på ett bättre sätt. Konkreta åtgärder skulle kunna vara fler studierum och större studieytor.

Andelen ungdomar i närområdet är förhållandevis hög. Dessutom är otryggheten och trångboddheten större än i andra närliggande områden. Därför anser vi även att biblioteken i större utsträckning ska vara en fristad för elever och studenter av alla åldrar. Här ska man kunna göra läxor utan att bli störd. I framtiden är vi även positivt inställda till lokaler inom i biblioteken avsedda för läxhjälp.

Skolelever på alla nivåer förväntas idag inte bara söka information utan även aktivt skriva med hjälp av datorer och internet. Bibliotek ska alltid vara öppna för den här typen av verksamhet då en del inte har tillgång till internet hemma. Teknologisk utveckling är, precis som i hela samhället, även viktigt i biblioteken.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Tina Kratz (V) enligt följande.

En strategisk plan är en bra grund för biblioteksverksamheten, men blir verkningslös om inte tillräckliga resurser ställs till förfogande. Grunden för folkbibliotekens verksamhet är böckerna och den kvalificerade personalen, men vi ser med oro på att såväl antalet böcker som personalstyrkan minskar på biblioteken.

Vi vill betona förskolans roll för barns språkutveckling och att bibliotekens samarbete med förskolorna uttrycks på ett tydligt sätt i planen. Även skolbibliotekens roll och utveckling behöver tas med i planen.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Sebastian Wiklund (V) enligt följande.

En strategisk plan är en bra grund för biblioteksverksamheten, men blir verkninglös om inte tillräckliga resurser ställs till förfogande. Grunden för folkbibliotekens verksamhet är böckerna och den kvalificerade personalen, men vi ser med oro på att såväl antalet böcker som personalstyrkan minskar på biblioteken.

Vi vill betona förskolans roll för barns språkutveckling och att bibliotekens samarbete med förskolorna uttrycks på ett tydligt sätt i

planen. Även skolbibliotekens roll och utveckling behöver tas med i planen.

Även vuxenstuderandes behov av studieplatser på biblioteken behöver lyftas fram. I samband med att t-banebiblioteken ersatt andra bibliotek har kritik framkommit om ett minskat antal ostörda studieplatser och datorplatser.